

ZAKON

O JAVNO-PRIVATNOM PARTNERSTVU

U REPUBLICI SRPSKOJ

("Sl. glasnik RS", br. 59/2009 i 63/2011)

Član 1

Ovim zakonom uređuju se predmet, načela, način, oblici i uslovi pod kojima se može ostvarivati javno-privatno partnerstvo, elementi ugovora o javno-privatnom partnerstvu i druga pitanja od značaja za javno-privatno partnerstvo.

Član 2

(1) Javno-privatno partnerstvo je oblik saradnje javnog i privatnog sektora, koje se realizuje udruživanjem resursa, kapitala i stručnih znanja, radi zadovoljavanja javnih potreba.

(2) Saradnja se ostvaruje radi osiguranja finansiranja u cilju izgradnje, sanacije, rekonstrukcije, upravljanja ili održavanja infrastrukture, pružanja usluga i izgradnje objekata, a u svrhu zadovoljavanja javnih potreba.

Član 3

(1) Cilj ovog zakona je da stvori javan i nediskriminatoran pravni osnov i utvrde uslovi pod kojima se može ostvarivati javno-privatno partnerstvo u oblastima iz člana 2. stav 2. ovog zakona.

(2) Specifični ciljevi koji se žele postići javno-privatnim partnerstvom su:

- a) ugovaranje i izvođenje većeg broja projekata čijom realizacijom će javni partner kvalitetnije odgovoriti svojim obavezama i efektivnije iskoristiti javne prihode,
- b) kreiranje novih izvora prihoda, nove infrastrukture i novih usluga,
- v) prirodna tržišna raspodjela rizika između javnog i privatnog sektora,
- g) stvaranje dodatne vrijednosti kroz alokaciju resursa, znanja i vještina privatnog i javnog sektora,
- d) povećanje produktivnosti, konkurencije i racionalnog korišćenja privrednih kapaciteta privatnih i javnih subjekata i
- đ) transparentnost u izboru i ugovaranju.

Član 4

(1) Javno-privatno partnerstvo obavezno se zasniva na sljedećim načelima:

- a) dugoročnost ugovornih odnosa između partnera,
- b) prvenstvo oslonca na privatna sredstva, što ne isključuje javna sredstva,
- v) definisanje ciljeva gradnje od javnog partnera sa pozicija javnog interesa i postizanje standarda izgradnje, održavanja i kvaliteta usluga, s tim da se raspodjela rizika definiše u svakom pojedinačnom slučaju,
- g) plaćanje naknade privatnom partneru od javnog partnera za izgradnju i vođenje izgrađene infrastrukture koji preuzima obavezu da će se izgrađenom infrastrukturom koristiti za ugovorenu namjenu ili privatni partner ostvaruje naknadu direktno od krajnjih korisnika i
- d) prenos u vlasništvo javnom sektoru izgrađene infrastrukture nakon ugovorenog perioda korišćenja.

(2) Javni partner dužan je poštovati i načela:

- a) zaštite javnog interesa, koje podrazumijeva potrebu za minimalnim finansijskim izdvajanjem javnog partnera u procesu unapređenja određenih usluga,
- b) slobodne konkurencije, koje podrazumijeva podsticanje najveće moguće participacije ponuđača,
- v) ravnopravnog tretmana, koje podrazumijeva izbjegavanje diskriminacije po bilo kom osnovu,

- g) uzajamnog priznavanja, koje podrazumijeva prihvatanje međunarodnih tehničkih specifikacija i sertifikata,
- d) srazmjernosti, koje podrazumijeva proporcionalan odnos traženih kapaciteta i obima ugovora,
- đ) transparentnosti, koje podrazumijeva javnost u procesu dodjele ugovora i uspostavljanje pravnih zaštitnih mjera i
- e) zaštite prirodne sredine i promocije održivog razvoja, koja podrazumijevaju potrebu očuvanja prirodnih resursa.

Član 5

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) javna potreba predstavlja obavljanje usluga u oblasti javnog sektora na objektima kao što su: aerodromi, luke, željeznice i željeznički transport, obrazovne i zdravstvene ustanove, kanali, vodosnabdijevanje, navodnjavanje, kao i druge usluge koje se obavljaju u oblasti javnog sektora,
- b) rizik izgradnje predstavlja događaje u vezi sa inicijalnom fazom uključivanja imovine, kao što su kašnjenja u isporukama, nepoštovanje određenih standarda, određeni dodatni troškovi, tehnički nedostaci, negativni spoljni efekti (uključujući rizik okruženja), te kompenzaciona plaćanja trećim stranama,
- v) rizik dostupnosti čini slučajeve u kojima se tokom upotrebe imovine partner može pozvati na odgovornost, zbog neadekvatnog upravljanja koje je rezultovalo nižim obimom usluga od ugovorom dogovorenog ili usluge nisu dostigle nivo kvaliteta koji je preciziran ugovorom,
- g) rizik potražnje predstavlja varijabilnost u potražnji, odnosno postojanje više ili niže potražnje nego što je bila očekivana kada je ugovor potpisivan, ne procjenjujući osobine privatnog partnera, pri čemu promjena potražnje može biti uzrokovana subjektivnim, ali i objektivnim razlozima,
- d) finansijski lizing je pravni posao u kojem davalac lizinga prenosi pravo držanja i korišćenja predmeta lizinga na primaoca lizinga na određeni rok, uz njegovu obavezu plaćanja ugovorene lizing naknade i sa pravom da predmet lizinga vrati davaocu lizinga, da ga otkupi ili produži ugovor o lizingu i
- đ) operativni lizing je vrsta zakupa ili najma, odnosno model finansiranja u kojem davalac lizinga, ne nudi vlasništvo nad predmetom lizinga već korišćenje i upravljanje.

Član 6

(1) Javni partner može biti:

- a) Republika Srpska, odnosno Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) putem nadležnog ministarstva,
- b) javna ustanova koju osniva Vlada,
- v) javno preduzeće u većinskom vlasništvu Republike Srpske (u daljem tekstu: Republika),
- g) jedinice lokalne samouprave, odnosno opštine i gradovi,
- d) javne ustanove koju osnivaju jedinice lokalne samouprave i
- đ) javna preduzeća u većinskom vlasništvu jedinica lokalne samouprave.

(2) Učešće javnog partnera može biti u obliku uloga u stvarima, pravima ili novcu kroz plaćanje redovne naknade privatnom partneru za njegove usluge.

(3) Stvari i prava koja čine ulog javnog partnera mogu biti: davanje zemljišta u zakup privatnom partneru, koncesija, pravo građenja, pravo službenosti, te projektna dokumentacija koju privatni partner prihvata, uz obavezno poštivanje propisa koji uređuju pravo raspolaganja i obaveze.

(4) U ostvarivanju javno-privatnog partnerstva, privatni partner je pravno lice osnovano u skladu sa zakonima Republike u vlasništvu domaćeg i / ili stranog pravnog lica sa kojim se zaključuje ugovor o javno-privatnom partnerstvu i koje izvršava ugovor o javno-privatnom partnerstvu u skladu sa ovim zakonom.

(5) Privatni partner može za potrebe sprovođenja ugovora o javno-privatnom partnerstvu osnovati privredno društvo posebne namjene u skladu sa propisima Republike.

Član 7

Predmet javno-privatnog partnerstva može biti izgradnja, korišćenje, održavanje i upravljanje ili rekonstrukcija, korišćenje, održavanje i upravljanje imovine u svrhu zadovoljavanja javnih potreba u oblastima:

- a) vazdušnog, drumskog, riječnog i željezničkog saobraćaja sa pripadajućim infrastrukturnim objektima,
- b) obrazovne, kulturne i sportske infrastrukture,
- v) zdravstvene infrastrukture,
- g) komunalne infrastrukture,
- d) informaciono-komunikacione infrastrukture,
- đ) inovaciono-preduzetničke infrastrukture,
- e) upravljanja ekološkim i čvrstim otpadom i
- ž) drugim oblastima od interesa za Republiku i jedinice lokalne samouprave.

Član 8

Ugovori iz područja saradnje javnog i privatnog sektora mogu biti u dva osnovna oblika:

- a) ugovorni oblik javno-privatnog partnerstva u kojem se partnerstvo između javnog i privatnog partnera zasniva isključivo na ugovornim vezama i
- b) institucionalni oblik javno-privatnog partnerstva u kojem partnerstvo javnog i privatnog sektora uključuje saradnju u tu svrhu formiranog privrednog subjekta.

Član 9

Ne smatraju se ugovornim oblikom javno-privatnog partnerstva, u smislu člana 8. ovog zakona, sljedeći ugovorni oblici:

- a) dugoročni ugovori o uslugama kojima javni sektor pribavlja samo usluge, bez kapitalnih investicija privatnog partnera i
- b) ugovor o projektovanju, građenju i izvođenju za javni sektor.

Član 10

- (1) Ugovorni oblici javno-privatnog partnerstva, u smislu člana 8. tačka a) ovog zakona su koncesije i privatna finansijska inicijativa. U koncesionom obliku javno-privatno partnerstvo realizuje se u skladu sa odredbama Zakona o koncesijama.
- (2) Privatna finansijska inicijativa je ugovorni oblik u kojem privatni partner finansira, izvodi, održava ili rukovodi javnom građevinom za potrebe javnog sektora, a svoje usluge većim dijelom naplaćuje od javnog sektora prema prethodno utvrđenim standardima prostora i usluga, te mehanizmu plaćanja.
- (3) Izuzetno od stava 1. ovog člana, javni partner može predložiti i drugu vrstu ugovornog oblika javno-privatnog partnerstva bez štetnih posljedica po javni interes, koji odgovara načelima iz člana 4. ovog zakona.

Član 11

- (1) Institucionalni oblik javno-privatnog partnerstva u smislu člana 8. tačka b) ovog zakona podrazumijeva osnivanje zajedničkog privrednog društva i drugog organizacionog oblika u skladu sa važećim propisima.
- (2) Zajedničko privredno društvo može učestvovati isključivo u sprovođenju projekata javno-privatnog partnerstva za čije sprovođenje je osnovano.
- (3) Osnivanje institucionalnog oblika javno-privatnog partnerstva podrazumijeva primjenu načela iz člana 4. ovog zakona.
- (4) Prava i obaveze javnog i privatnog partnera regulišu se međusobnim ugovorom.

Član 12

(1) Javni partner izrađuje studiju ili predstudiju ekonomske opravdanosti o konkretnom javno-pravnom poslu i na osnovu studije i saglasnosti Ministarstva finansija i resornog ministarstva za oblast koja je predmet javno-privatnog partnerstva, na usklađenost prijedloga projekta sa budžetskim projekcijama i planovima, te fiskalnim rizicima i propisanim ograničenjima, donosi odluku o pokretanju postupka izbora privatnog partnera.

(2) Javni partner raspisuje javni poziv za iskazivanje interesa za predmet javno-privatnog partnerstva koji treba da sadrži opis potreba i zahtjeva javnog sektora, predmeta javno-privatnog partnerstva, definicije ekonomskih, pravnih i drugih zahtjeva koji se odnose na predmet.

(3) Javni partner prije objavljivanja javnog poziva treba sačiniti tendersku dokumentaciju koja sadrži, između ostalog: obavezne uslove koje treba ispuniti privatni partner, kriterijume za ocjenjivanje ponude, nacrt ugovora, rokove za dostavljanje ponuda, pravo na prigovor i žalbu zainteresovanog privatnog partnera i dr.

(4) Za izbor privatnog partnera koristi se kompetetivni dijalog u skladu sa normama međunarodnog prava koji obuhvata fazu pretkvalifikacije i fazu pregovaranja i prikupljanja ponuda, na način da javni partner obavi pregovore sa odabranim ponuđačima, te razmotri sve aspekte potencijalnih ugovora i tokom kompetetivnog dijaloga obezbijedi ravnopravan tretman svih odabranih ponuđača.

(5) Postupak izbora privatnog partnera bliže se propisuje uredbom koju donosi Vlada u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 13

(1) Ugovorom o javno-privatnom partnerstvu uređuje se poslovni odnos između javnog i privatnog partnera kojim se zadovoljava određena javna potreba.

(2) Ugovor o javno-privatnom partnerstvu može sadržavati više osnovnih ugovora zasnovanih na odgovarajućim pravnim propisima.

(3) Ugovor o javno-privatnom partnerstvu obavezno sadrži:

a) prava i obaveze javnog i privatnog partnera kao ugovornih strana, uključujući i obavezu pružanja sigurne usluge korisnicima po standardima propisanim od javnog partnera,

b) svrhu i predmet ugovora,

v) jasnu identifikaciju rizika i podjelu rizika između javnog i privatnog partnera,

g) način i uslove obezbjeđenja finansijske konstrukcije projekta, kao i uslove pod kojim finansijske institucije mogu učestvovati u projektu,

d) minimalne standarde koji će se primijeniti tokom projektovanja, standarde prostora, kvalitet usluga, te druge zahtjeve za sprovođenje projekta,

đ) način plaćanja, te uslove za određivanje i usklađivanje naknada,

e) regulisanje poreskih obaveza,

ž) potpunu transparentnost i obavezu javnog partnera da objavi podatke koji se odnose na vođenje javno-privatnog partnerskog projekta,

z) pravo javnog partnera na nadzor tokom sprovođenja projekta i realizacije ugovora,

i) vrijeme trajanja, kao i uslove za obnavljanje ugovora,

j) definisanje vlasništva po prestanku ugovora,

k) sankcije i naknade za neispunjavanje obaveza ugovornih strana,

l) raskid ugovora uz pravo partnera da raskinu ugovor i postupak u slučaju raskida ugovora prije datuma prestanka utvrđenog ugovorom,

lj) način rješavanja sporova,

m) mjere za omogućavanje finansiranja projekta,

n) opis događaja koji se smatraju višom silom,

nj) ostale elemente bitne za predmet javno-privatnog partnerstva i

o) obavezu ugovaranja revizije ugovora nakon određenog vremenskog perioda.

Član 14

(1) Ugovorne strane mogu ugovoriti sa trećim licem da tom trećem licu privatni partner ustupi ugovor ili prenese neke od obaveza.

(2) Promjena privatnog partnera proizvodi pravno dejstvo samo uz pristanak javnog partnera.

Član 15

Svaka strana u ugovoru o javno-privatnom partnerstvu dužna je da postupa u skladu sa načelom savjesnosti i poštenja, bez mogućnosti isključenja ili ograničenja ove obaveze.

Član 16

Zaštita javnog partnera podrazumijeva minimum osiguranja u oblastima:

- a) fizičkog oštećenja objekta,
- b) potraživanja treće strane,
- v) pouzdanosti poslodavca,
- g) poslovne smetnje,
- d) skrivene nedostatke,
- đ) pravo korisnika usluga da traže nadoknadu za pričinjenu štetu od privatnog partnera i
- e) omogućavanje Službi za reviziju javnog sektora Republike Srpske kontrolu na projektima javno-privatnog partnerstva.

Član 17

Zaštita privatnog partnera podrazumijeva:

- a) ravnopravan tretman svih učesnika javnog poziva,
- b) ugovorne aranžmane za alokaciju i ublažavanje rizika,
- v) pružanje kompenzacije privatnom partneru ukoliko zbog javnog interesa, ugovor bude, na zahtjev javnog partnera, dopunjen, izmijenjen ili raskinut,
- g) ravnopravan status kod rješavanja sporova,
- d) pravo uvođenja kreditora u slučaju da privatni partner ne izvrši obavezu, uključujući i pravo da zamijeni izvođača radova i
- đ) onemogućiti eksproprijaciju, osim ukoliko je proglašen javni interes i u tom slučaju osigurati da bude plaćena puna odšteta.

Član 18

(1) U slučajevima kad je javni partner: Republika, odnosno Vlada putem nadležnog ministarstva, javna ustanova koju osniva Vlada ili javna preduzeća u većinskom vlasništvu Republike, saglasnost na zaključenje ugovora daje Vlada.

(2) Saglasnosti na zaključenje ugovora o javno-privatnom partnerstvu u slučajevima kad je javni partner jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave i javno preduzeće u većinskom vlasništvu jedinice lokalne samouprave daju Ministarstvo finansija i resorno nadležno ministarstvo.

Član 19

(1) U javno-privatnom partnerstvu obavezno je utvrđivanje raspodjele osnovnih rizika, i to:

- a) rizik izgradnje koji se odnosi na aktivnosti u vezi sa početnim stanjem imovine koja je predmet ugovora,
- b) rizik raspoloživosti koji se odnosi na slučajeve gdje se tokom upravljanja imovinom poziva privatni partner na odgovornost zbog pružanja usluga ispod zadatog standarda ili usluge ne poštuju standarde precizirane ugovorom i
- v) rizik potražnje koji se odnosi na nestabilnost potražnje u odnosu na očekivanu u trenutku potpisivanja ugovora, nezavisno od angažovanja privatnog partnera.

(2) Utvrđivanje raspodjele ostalih rizika poput pokretanja stečaja ili likvidacije nad privatnim partnerom i drugih, koji proizlaze iz predmetnog javno-privatnog partnerstva mogu se identifikovati u ugovoru između javnog i privatnog partnera.

Član 20

(1) Vrijednost projekta vodi se kao investicija javnog sektora i imovina evidentira u računovodstvenoj evidenciji javnog sektora, ako je javni sektor: naručilac investicije, ako snosi rizik izgradnje i rizik raspoloživosti ili rizik potražnje.

(2) Vrijednost projekta ne vodi se kao investicija javnog sektora i ne vodi se u računovodstvenoj evidenciji javnog sektora u slučaju ako privatni partner snosi rizik izgradnje i najmanje jedan od dva preostala rizika iz stava 1. ovog člana.

(3) U slučaju iz stava 1. ovog člana, vrijednost investicije iz javno-privatnog partnerstva tereti budžet Republike i smatra se finansijskim lizingom.

(4) U slučaju iz stava 2. ovog člana ugovor se od javnog sektora smatra kao operativni lizing i u budžetu se evidentira kao kupovina usluga od javnog partnera.

(5) Uputstvo o računovodstvenom evidentiranju imovine donosi ministar finansija u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 21

(1) Javni partner je obavezan da prati sprovođenje projekata javno-privatnog partnerstva tokom njegove primjene.

(2) Nadležno ministarstvo će jednom godišnje podnijeti tehnički i finansijski izvještaj Vladi o sprovođenju svakog pojedinačnog javno-privatno partnerskog ugovora koji obavezno sadrži procjenu uspješnosti projekta.

(3) Vlada Republike Srpske će jednom godišnje podnijeti izvještaj Narodnoj skupštini Republike Srpske o ukupnim efektima sprovođenja Zakona o javno-privatnom partnerstvu.

Član 22

Javni partner omogućiće javnosti uvid u zaključivanje ugovora javno-privatnog partnerstva, uvid u dokumenta, formulare i u izvještaje.

Član 23

(1) Ugovori javno-privatnog partnerstva upisuju se u Registar javno-privatnog partnerstva Republike (u daljem tekstu: Registar), koji vodi Ministarstvo finansija.

(2) U Registar iz stava 1. ovog člana upisuju se javni i privatni partner i svi podaci određeni ovim zakonom i Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra javno-privatnog partnerstva, koji donosi ministar finansija, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 24

(1) Proceduru primjene i monitoringa projekata javno-privatnog partnerstva vrši nadležno ministarstvo koje je obavezno sačiniti pravila o kriterijumima i mehanizmima monitoringa.

(2) Nadzor nad primjenom ovog zakona vrše Ministarstvo finansija, nadležni inspekcijski organi i Glavna služba revizije javnog sektora.

Član 25

Ovaj zakon se primjenjuje i na projekte javno-privatnog partnerstva koji su odobreni prije njegovog stupanja na snagu, ukoliko postupak izbora privatnog partnera nije završen do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 26

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

